

John Leslie Mackie

- 1917 – 1981
- Professor i filosofi vid Oxford 1967-81.
- *Ethics: Inventing Right and Wrong* (1977)
- *Error theory*
Misstagsteorin

Misstagsteorin

- Moraliska omdömen uttrycker trosföreställningar, som implicerar existens av objektiva moraliska fakta.
- Det existerar inte några objektiva moraliska fakta.
- Alltså är alla moraliska omdömen falska.

Problem med misstagsteorin

Problem med misstagsteorin

- Svårt att acceptera att samtliga moraliska omdömen är falska

Problem med misstagsteorin

- Svårt att acceptera att samtliga moraliska omdömen är falska, t ex:
 - ”Det är omoraliskt att tortera barn.”
 - ”Det är gott att hjälpa svältande familjer.”
 - ”Folkmord är ont.”

Problem med misstagsteorin

- Moores argument mot skepticism
- "a Moorean shift":
det måste vara något fel på ett resonemang som leder fram till slutsatsen att alla våra moraliska trosföreställningar, utan undantag, är falska.

Problem med misstagsteorin

- M utgår ifrån hur folk i gemen använder moraliskt språk: vi talar som kognitivist, alltså presumtion för kognitivism.
- Fisher: Finns inte då också en presumtion för realism?

Problem med misstagsteorin

- Fisher: M utgår ifrån hur folk i gemen använder moraliskt språk: vi talar som kognitivister. Finns inte då också en presumtion för realism?
- *Men* skilj på semantisk och ontologisk fråga: mer naturligt att utgå ifrån faktisk moralisk praxis för att besvara den semantiska frågan än den ontologiska.

Problem med misstagsteorin

- Är det nåt fel på att vara "queer"?
- Mackie förutsätter naturalistisk världsbild.

Problem med misstagsteorin

- John McDowell: jmf färger
 - Moraliska fakta kan vara objektiva men ändå inte oberoende av oss, på samma sätt som färger är objektiva men inte oberoende av våra sinnen
 - Preskriptivitet hos moraliska omdömen kan förklaras av att förståelse förutsätter motivation, precis som förståelse av färgbegrepp förutsätter färgupplevelser

Misstagsteorin

- Vad göra om misstagsteorin är riktig?

Misstagsteorin

- Vad göra om misstagsteorin är riktig?
 1. Sluta prata om moral.

Misstagsteorin

- Vad göra om misstagsteorin är riktig?
 1. Sluta prata om moral.
 2. Behålla moralen som fiktion

Misstagsteorin

- Vad göra om misstagsteorin är riktig?
 1. Sluta prata om moral.
 2. Behålla moralen som fiktion
 3. Formulera om i naturalistiska termer som inte förutsätter existens av objektiva moraliska värden

Misstagsteorin

- Mackie anser att moralen har en viktig funktion: vi behöver gemensamma regler för vårt handlande.
- Dessa regler är något vi uppfinner, inte objektiva moraliska fakta.

Misstagsteorin

- Varför inte anta att moralomdömen helt enkelt beskriver dessa regler?
 - Möjligt svar: gynnsam effekt endast om vi tror att moralen ger objektiva skäl för handling
 - Skillnad på antropologisk beskrivning av moralsystem och moraliska omdömen

Fiktionalism

Fiktionalism

- Två olika positioner:
 - Hermeutisk fiktionalism
Försöker *beskriva* hur vi använder det moraliska språket
 - Revolutionär fiktionalism
Vill *ersätta* nuvarande moraliskt språk med moralisk fiktion

Fiktionalism

- Två olika positioner:
 - Hermeutisk fiktionalism
Försöker *beskriva* hur vi använder det moraliska språket
 - Revolutionär fiktionalism
Vill *ersätta* nuvarande moraliskt språk med moralisk fiktion
- Inte två versioner av samma teori, utan två distinkta positioner

Hermeneutisk fikcionalism

- Vi bör tolka moraliska utsagor som uttryck för trosföreställningar, men inte så att vi **verkligen** tror att de är sanna, utan snarare så att vi **låtsas** tro att de är sanna.
- Jmf teater, spel och lekar
- Jmf pengar, sociala fakta, ("maktens teater")

Hermeneutisk fikcionalism

- Moraliska utsagor kan vara sanna inom ramen för den moraliska fiktionen
- Moraliska påståenden kan meningsfullt debatteras
- Förutsätter inte existens av objektiva moraliska fakta eller egenskaper

Fiktionalism

- Klarar sig utan non-kognitivismens problematiska semantiska antaganden
- Klarar sig utan moraliska realismens problematiska ontologiska antaganden

Problem för HF

- Vi upplever inte moralisk praxis som en låtsaslek.
- De flesta upplever inte att de låtsas när de fäller moraliska omdömen. Hur kan de ha så fel om vad de själva gör?
- Första persons auktoritet

Problem för HF

- Vi upplever inte moralisk praxis som en låtsaslek.
- De flesta upplever inte att de låtsas när de fäller moraliska omdömen. Hur kan de ha så fel om vad de själva gör?
- Första persons auktoritet
- *Men...* gäller inte detsamma för sociala fakta (ex: "Reinfeldt är statsminister")?

Hermeneutisk fikcionalism

Försvar:

- Vana vid moraliskt språk – upplever därför inte som ”på låtsas”.
- Moraliskt språk påminner om metaforer.
- När vi använder metaforer säger vi något som vi vet inte är bokstavligt sant – men vi upplever det inte som att vi ”låtsas”, eftersom vi är vana vid metaforer.
- Moraliskt språk skulle kunna funka likadant.

Hermeneutisk fikcionalism

Problem med försvaret:

- När vi använder metaforer – t ex ”här ligger en hund begravnen” – är vi medvetna om att det inte är bokstavligt sant.
- Så verkar det inte vara när vi använder moraliskt språk.

Föreläsningar

- Idag:
 - Fiktionalism 10
 - Realism, naturalism 4
- 11/9
 - Realism, icke-naturalism 5
 - Kvasirealism 6
- 12/9
 - Relativism 7
 - Icke-deskriptiv kognitivism 10
- 17/9
 - Moralpsykologi 8
 - Epistemologi 9

Revolutionär fikcionalism

- Utgår från misstagsteorin: moraliska omdömen uttrycker trosföreställningar, men är utan undantag falska.
- Vad göra om moralen är ett misstag?
RF: Fortsätta tala om moral, men sluta tro på vad vi säger och istället börja låtsas

Revolutionär fikcionalism

- Mackie är (troligen) revolutionär fikcionalist
- Richard Joyce (f 1966) är det uttalat
- *The Myth of Morality* (2001), *The Evolution of Morality* (2006)

Revolutionär fikcionalism

- Notera: hur vi "bör" göra om misstagsteorin är korrekt kan inte vara en moralisk fråga (då vore den i sig ett misstag).
- Vad ligger i vårt eget intresse att göra, givet att misstagsteorin är korrekt?

Fiktionalism

- RF och HF skiljer sig åt när det gäller syn på vår nuvarande moraliska praxis:
 - Enligt HF låtsas vi tro på moraliska omdömen
 - Enligt RF tror vi (felaktigt) på dem, vilket vi bör sluta med och istället börja låtsas.

Problem med RF

- Varför ska vi låtsas tro på moralen, snarare än att faktiskt tro på den?
 - Gynnsamt att vi handlar som om det fanns regler
 - Motiverar oss att handla på gynnsamma sätt
 - Mer motiverande att faktiskt tro på moralen

Problem med RF

- Anta att vi accepterar RF och uppfostrar våra barn att låtsas tro på moralomdömen.

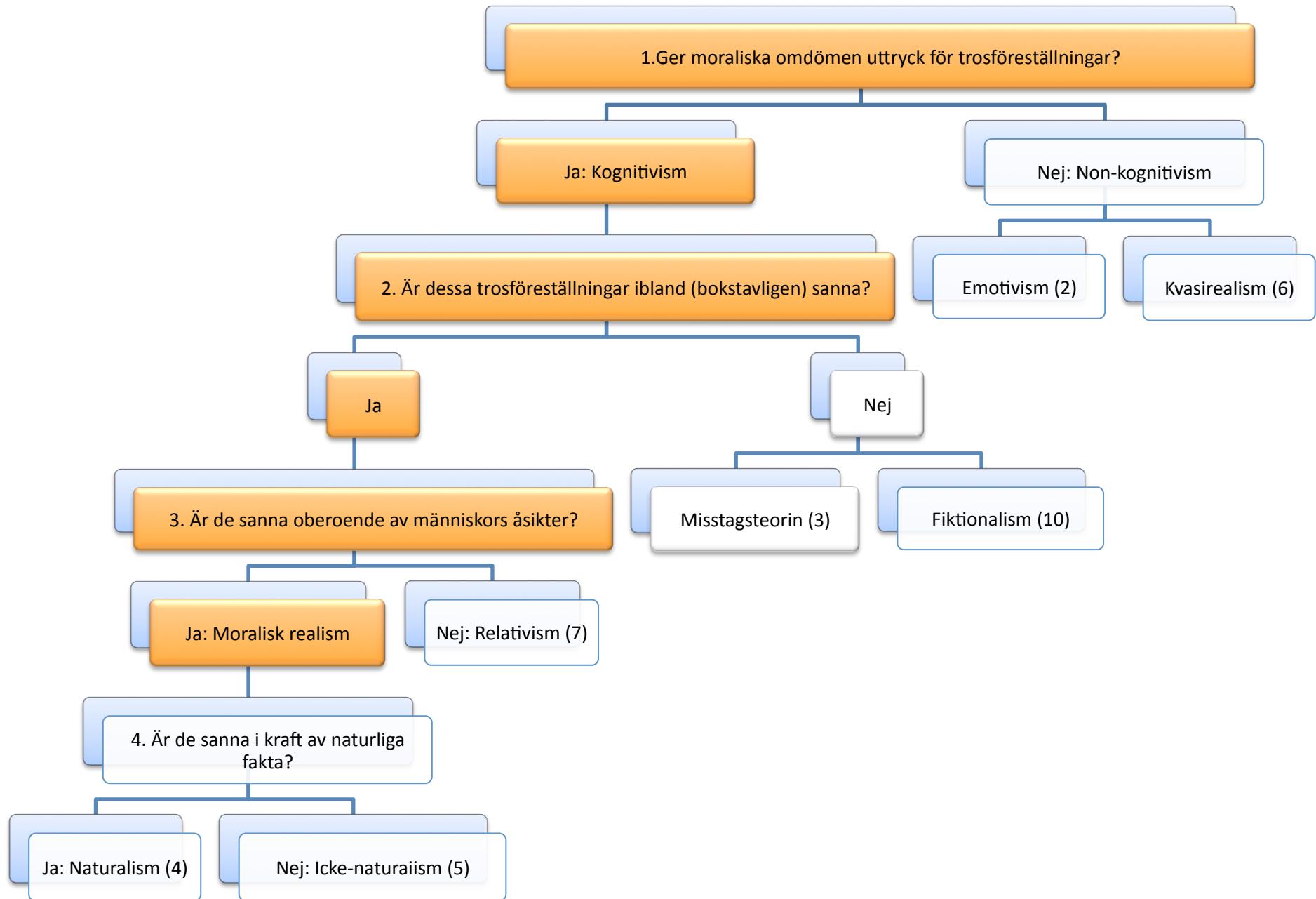
Problem med RF

- Anta att vi accepterar RF och uppfostrar våra barn att låtsas tro på moralomdömen.
 - Så småningom kommer moraliskt språk att vara helt internaliserat, naturligt. Kommer inte att skilja sig märkbart från hur moral används idag.
 - Hur vet vi då att vi inte redan anammat fikcionalism? I så fall HF snarare än misstagsteorin.
 - Hur skiljer vi på att låtsas tro på moralen och att verkligen tro på den?

Moralisk realism

Moralisk realism

- Moraliska fakta/egenskaper existerar i verkligheten oberoende av människors uppfattningar

Moralisk realism

Argument för MR:

- Oberoende: moral skiljer sig från smak

Moralisk realism

Argument för MR:

- Oberoende: moral skiljer sig från smak
- Sanning: beror på något "där ute"

Moralisk realism

Argument för MR:

- Oberoende: moral skiljer sig från smak
- Sanning: beror på något "där ute"
- Konvergens

Moralisk realism

Argument för MR:

- Oberoende: moral skiljer sig från smak
- Sanning: beror på något "där ute"
- Konvergens
- Moraliska framsteg

Moralisk realism

Argument för MR:

- Oberoende: moral skiljer sig från smak
- Sanning: beror på något "där ute"
- Konvergens
- Moraliska framsteg
- Moralisk oenighet

Moralisk realism

Argument för MR:

- Oberoende: moral skiljer sig från smak
- Sanning: beror på något "där ute"
- Konvergens
- Moraliska framsteg
- Moralisk oenighet
- Fenomenologi: kan "inse" moraliska fakta

Moralisk realism

- Om det finns objektiva moraliska fakta – vad är det för slags fakta?

Moralisk realism

- Om det finns objektiva moraliska fakta – vad är det för något?
- Två typer av realism:
 - Naturalism: moraliska omdömen sanna i kraft av naturliga fakta
 - Icke-naturalism: moraliska omdömen sanna i kraft av fakta som inte är naturliga

Moralisk realism

- Om det finns objektiva moraliska fakta – vad är det för slags fakta?
- Två typer av realism:
 - Naturalism: moraliska omdömen sanna i kraft av naturliga fakta
 - Icke-naturalism: moraliska omdömen sanna i kraft av fakta som inte är naturliga
- Naturliga fakta: fakta som kan beskrivas med naturvetenskapliga metoder.

Moralisk naturalism

- Förutsätter inte existens av några mystiska "icke-naturliga" fakta/egenskaper.
- Två typer: analytisk resp syntetisk

Analytisk moralisk naturalism

- Moraliska egenskaper är identiska med vissa naturliga egenskaper
- Går att fastställa med begreppsanalys

Analytisk moralisk naturalism

- Moraliska egenskaper är identiska med vissa naturliga egenskaper
- Går att fastställa med begreppsanalys
- Frank Jackson (f 1943)
- *From Metaphysics to Ethics: A Defense of Conceptual Analysis* (1997)

Moralisk naturalism

- Enklaste formen av AMN: varje moralisk term är synonym med någon term som refererar till en naturlig egenskap
- Ex: "gott = njutning", "ont = lidande", "gott = tillfredsställer intressen"
- Problem: Öppna frågans argument

Moralisk naturalism

- Jackson: vi kan ge en reduktiv definition av moraliska termer – dvs definitionen innehåller inga moraliska termer – som undgår ÖFA.
- Analytisk funktionalism

Moralisk naturalism

- Analytisk funktionalism:
 - Teoretiska termer kan definieras genom att ange deras funktion i ett större sammanhang, som i sig inte innehåller några teoretiska termer.

Moralisk naturalism

- Analytisk funktionalism:
 - Teoretiska termer kan definieras genom att ange deras funktion i ett större sammanhang, som i sig inte innehåller några teoretiska termer.
 - Varje term definieras genom dess relation till en mängd andra termer
 - Om den samlade beskrivningen är tillräckligt precis så räcker det för att definiera de ingående termerna
 - (Jmf beskrivning av elektroner och protoner).